

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det europæiske borgerinitiativ

(COM(2017) 482 final — 2017/0220 (COD))

(2018/C 237/12)

Ordfører: **Kinga JOÓ**

Anmodning om udtalelse	Europa-Kommissionen, 13.9.2017 — Europa-Parlamentet, 2.10.2017 — Rådet, 11.10.2017
Retsgrundlag	Artikel 24 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Underudvalg SC/049 om det europæiske borgerinitiativ
Vedtaget i underudvalget	7.2.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	14.3.2018
Plenarforsamling nr.	533
Resultat af afstemningen	201/0/5
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) ønsker — her seks år efter at forordning (EU) nr. 211/2011⁽¹⁾ om borgerinitiativer trådte i kraft — at understrege, at det er EU-borgerne, der er i centrum for det europæiske projekt, og at det europæiske borgerinitiativ (borgerinitiativet) kan bidrage til at udligne det demokratiske underskud, idet det fremmer aktivt medborgerskab og deltagelsesbaseret demokrati.

1.2. EØSU pegede i sin initiativudtalelse fra 2016⁽²⁾ på en række væsentlige tekniske, juridiske og administrative problemer i forbindelse med udformningen af borgerinitiativet og en tydelig ophobning af beføjelser i Kommissionen. Dette har begrænset omfanget af den offentlige debat, som borgerinitiativet kunne skabe, og ført til, at der kun i begrænset omfang er kommet retsakter ud af de vellykkede initiativer.

1.3. EØSU mener på linje med Europa-Parlamentet, Det Europæiske Regionsudvalg og Den Europæiske Ombudsmand, at den igangværende revision af det europæiske borgerinitiativ (forordning (EU) nr. 211/2011) er et vigtigt skridt i retning mod at realisere borgerinitiativets fulde potentiale.

1.4. EØSU bifalder følgende forbedringer i Kommissionens nye forslag til forordning om det europæiske borgerinitiativ med henblik på at:

1.4.1. give initiativtagergrupperne mulighed for at påbegynde indsamlingen af støtteerklæringer på et tidspunkt, de selv vælger

1.4.2. anerkende borgerkomitéerne juridisk for at begrænse initiativtagernes personlige ansvar for bedrageri og alvorlige fejl

1.4.3. oprette en onlinesamarbejdsplatform, hvor EU-borgerne kan indhente oplysninger og søge råd om borgerinitiativet, således at initiativtagerne støttes gennem processen med at registrere et initiativ og indsamle støtteerklæringer. EØSU vil gerne involveres i denne onlinesamarbejdsplatform og orienteres om udviklingen heraf. EØSU mener, at det er vigtigt, at brugerne af platformen informeres om de borgerinitiativtjenester, som EØSU tilbyder initiativtagere

1.4.4. behovet for den oversættelsestjeneste, som EØSU siden 2015 har tilbudt alle initiativtagere til et borgerinitiativ, anerkendes af Kommissionen, som oversætter indholdet af et borgerinitiativ til alle officielle EU-sprog, når et sådant er blevet registreret

⁽¹⁾ EUT L 65 af 11.3.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 389 af 21.10.2016, s. 35.

1.4.5. henstille til medlemsstaterne om at forenkle, ensarte og mindske antallet af nationale regler om dataindsamling og -kontrol og basere retten til at støtte et borgerinitiativ på nationalitet for at sikre, at ingen EU-borgere udelukkes fra at deltage

1.4.6. de enkelte medlemsstater aktivt fremmer borgerinitiativet og opretter kontaktpunkter med henblik på at informere og bistå initiativtagerne i forbindelse med tekniske og kampagnerelaterede spørgsmål

1.4.7. Kommissionen permanent stiller et gratis softwareprogram til onlineindsamling af støtterklæringer (OCS) ⁽³⁾ til rådighed for at forenkle indsamlingen og katalogiseringen af støtteerklæringer og de nationale myndigheders kontrol heraf. EØSU glæder sig ligeledes over, at dette værktøj vil blive gjort tilgængeligt for handicappede

1.4.8. Kommissionen forpligter sig til at øge offentlighedens kendskab til borgerinitiativet.

1.5. EØSU fremsætter følgende bemærkninger og anbefalinger vedrørende det nye forslag:

1.5.1. Rollerne som institutionel vejleder og beslutningstager i registreringsprocessen varetages begge af Kommissionen, men bør adskilles. EØSU gentager sin fortsatte støtte til borgerinitiativerne og bemærker, at udvalget ville være et naturligt valg til rollen som facilitator og institutionel vejleder.

1.5.2. Initiativtagerne bør have flere muligheder for dialog under og efter deres kampagner efter EØSU's model med at indbyde initiativtagerne til forskellige debatter i gruppen om borgerinitiativet, på sektionsmøder og i plenarforsamlinger ⁽⁴⁾. Desuden bør dialogen med vellykkede borgerinitiativer ikke nødvendigvis slutte, når Kommissionen har givet sit formelle svar.

1.5.3. EØSU mener også, at det er vigtigt at bygge videre på den årlige konference — den europæiske borgerinitiativdag — som et sted for dialog med henblik på at lægge større vægt på udveksling af bedste praksis mellem initiativtagerne og skabe flere muligheder for netværkssamarbejde for aktive og succesfulde initiativtagere.

1.5.4. Der bør på passende vis følges op på vellykkede initiativer. Det er med tanke på dette mål EØSU's håb, at alle EU-institutionerne vil tage lige stor del i at give initiativtagerne mulighed for at fremlægge og debattere deres initiativer efter EØSU's model med at indbyde initiativtagerne til forskellige debatter. EØSU mener, at det er særlig vigtigt, at de vellykkede initiativer drøftes på Europa-Parlamentets plenarforsamlinger for at øge den politiske dimension af den europæiske debat om borgerinitiativemner.

1.5.5. På baggrund af EØSU's anbefalinger om at sikre en lige fordeling af beføjelserne mellem EU-institutionerne, når det gælder det europæiske borgerinitiativ ⁽⁵⁾, støtter udvalget civilsamfundets holdning ⁽⁶⁾ om, at Europa-Parlamentet fortsat bør være enearrangør af de offentlige høringer, der afholdes i forbindelse med vellykkede initiativer, og at Kommissionen repræsenteres på et passende niveau. Ved de offentlige høringer i Europa-Parlamentet får initiativtagerne en meget vigtig lejlighed til at udtrykke deres mål og samarbejde med medlemmerne af Europa-Parlamentet, der er EU-borgernes repræsentanter.

1.5.6. Kommissionen bør angive detaljerede og klare begrundelser for alle afgørelser om afslag på registrering af et initiativ, det være sig et helt eller delvist afslag.

1.5.7. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om muligheden for registrering af en del af forslaget til et borgerinitiativ. Der bør imidlertid fortsat træffes en samlet afgørelse om registrering.

⁽³⁾ OCS er en forkortelse for Online Collection Software, der er et værktøj, som Kommissionen stiller gratis til rådighed til onlineindsamling af underskrifter. Værktøjet letter såvel indsamlingen af data som de nationale myndigheders kontrol heraf. OCS er desuden i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 211/2011 og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1179/2011 <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/description>.

⁽⁴⁾ EØSU's præsidiiums afgørelse af 14. oktober 2014 om de interne kriterier for indbydelse af initiativtagere til plenarforsamlinger og sektionsmøder.

⁽⁵⁾ Punkt 1.4.5 i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det europæiske borgerinitiativ (revision) (initiativudtalelse) af 13. juli 2016.

⁽⁶⁾ EØSU holdt den 12. december 2017 en offentlig høring om det nye forslag om det europæiske borgerinitiativ med deltagelse af en række civilsamfundsorganisationer.

1.5.8. I betragtning af borgerinitiativets betydning for demokratiet i EU og initiativets nylige indførelse og eftersom det tager forholdsvis lang tid at gennemføre de ændringer, der udspringer af den nuværende revision af lovgivningen, bør tidshorisonten for revisionen af borgerinitiativet fortsat være tre år.

1.5.9. EØSU bifalder Kommissionens anerkendelse af værdien af og det fortsatte behov for den oversættelsestjeneste, som EØSU har leveret siden 2015. Kommissionen bør fremover også oversætte bilagene til et borgerinitiativ. Dette er vigtigt for at fremme offentlighedens forståelse af de pågældende forslag (⁷).

1.5.10. EØSU anerkender værdien af og behovet for yderligere drøftelser for at afgøre, om aldersgrænsen for at støtte et borgerinitiativ bør sænkes.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Det europæiske borgerinitiativ er et nyskabende instrument, der blev indført ved Lissabontraktaten, og det er en vigtig del af den nuværende og fremtidige udvikling af et tværnationalt deltagelsesdemokrati i EU (⁸). Borgerinitiativet udspringer af borgernes ret til at deltage i Unionens demokratiske liv. Formålet er at fremme alle borgernes aktive deltagelse i EU's dagsorden og beslutningsproces ved at skabe en offentlig debat på tværs af EU og ved at give borgerne mulighed for direkte at opfordre Kommissionen til at fremsætte forslag til en EU-retsakt.

2.2. De gældende regler og procedurer for borgerinitiativet findes i en EU-forordning, der blev vedtaget den 16. februar 2011 og trådte i kraft den 1. april 2012 (⁹). Kommissionen fremsatte forslag til en ny forordning den 13. september 2017 som en del af pakken, der ledsagede talen om Unionens tilstand.

2.3. I henhold til den nuværende forordning kan alle EU-borgere, som har nået den alder, hvor de får valgret til Europa-Parlamentet, tage initiativ til eller underskrive et borgerinitiativ (¹⁰). Initiativer tilrettelægges af en borgerkomité. Organisationer kan fremme og støtte disse initiativer, forudsat at de gør det i fuld åbenhed.

2.4. Proceduren i forbindelse med et borgerinitiativ er opdelt i tre faser:

2.4.1. Lanceringsfasen, hvor der nedsættes en »borgerkomité« (¹¹), initiativet formelt registreres (¹²), efter at Kommissionen har vurderet antageligheden (¹³), og onlineindsamlingssystemet attesteres (¹⁴).

2.4.2. I indsamlingsfasen skal der indsamles mindst 1 million »støtteerklæringer« (underskrifter) inden for en periode på højst 12 måneder i mindst 7 EU-lande (¹⁵). Underskrifterne attesteres af de kompetente nationale myndigheder (¹⁶), og et vellykket borgerinitiativ indgives dernæst til Kommissionen.

(⁷) Bilagenes betydning drøftes i punkt 47-58 i Izsák og Dabis mod Kommissionen (Sag T-529/13).

(⁸) Artikel 11, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 24, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

(⁹) Forordning (EU) nr. 211/2011.

(¹⁰) Mindstealderen for stemmeret er 18 år i alle medlemsstater med undtagelse af Østrig, hvor den er 16 år.

(¹¹) En borgerkomité skal bestå af mindst syv EU-borgere, som skal være bosat i syv forskellige EU-medlemsstater.

(¹²) Beskrivelsen af initiativet må ikke overstige 800 skrifttegn (100 til titlen, 200 til emnet og 500 til beskrivelsen af formålet).

(¹³) Forordning (EU) nr. 211/2011, artikel 4, stk. 2. Vigtigst er artikel 4, stk. 2, litra b), i henhold til hvilken et foreslået borgerinitiativ ikke må falde uden for Kommissionens beføjelse til at fremsætte et forslag til EU-retsakt med henblik på gennemførelsen af traktaterne. Vedrørende en vurdering af Kommissionens registreringsafgørelser se James Organ: »Decommissioning direct democracy? A critical analysis of Commission decision-making on the legal admissibility of European Citizens Initiative proposals«, 10 EuConst (2014), s. 422-443.

(¹⁴) Artikel 6 i forordning (EU) nr. 211/2011. I henhold til forordningen er det de kompetente myndigheder i de medlemsstater, hvor støtteerklæringerne indsamles, der er ansvarlige herfor.

(¹⁵) I henhold til forordningen skal der indsamles et minimum antal underskrifter fra hvert land i forhold til indbyggertal <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/signatories?lg=da>.

(¹⁶) Artikel 15 i forordning (EU) nr. 211/2011.

2.4.3. Efter indgivelsen og forud for et møde med initiativtagerne vurderer Kommissionen det vellykkede initiativ. Der gennemføres en offentlig høring i Europa-Parlamentet. Kommissionen har tre måneder til at træffe afgørelse om, og i så fald i hvilket omfang, den ønsker at vedtage det lovgivningsforslag, der fremstilles i initiativet, og til at reagere med en meddelelse.

2.5. Indtil nu har mere end 8 millioner EU-borgere underskrevet et borgerinitiativ. Selv om der er blevet indgivet 69 initiativer, har Kommissionen kun registreret 48, hvoraf blot 4 havde opnået mindst 1 million underskrifter⁽¹⁷⁾. Der har været begrænsede reaktioner på de vellykkede initiativer, og kun ét vellykket initiativ⁽¹⁸⁾ har ført til, at Kommissionen har givet tilsagn om at fremsætte et nyt lovgivningsforslag.

2.6. Der er nu bred enighed blandt EU-institutionerne, initiativtagerne og repræsentanterne for det organiserede civilsamfund om, at borgerinitiativet langt fra har nået sit fulde demokratiske potentiale på trods af visse positive tekniske ændringer. Kommissionen meddelte på den europæiske borgerinitiativdag 2017⁽¹⁹⁾, at den vil gennemføre en fuld lovgivningsmæssig revision. Dette er en vigtig mulighed for at styrke den offentlige debat i EU og borgernes muligheder for at sætte dagsordenen og påvirke EU's politik gennem borgerinitiativet. Der er også bred enighed om, at borgerinitiativet har potentiale til at samle EU-borgerne om fælles mærkesager og til at styrke den europæiske identitetsfølelse.

2.7. Initiativtagere har fremhævet, at også selve borgerinitiativprocessen er værdifuld, når det gælder udviklingen af netværk for fælles mærkesager, hvilket ligger i forlængelse af formålet med at indsamle 1 million underskrifter.

3. Institutionel reaktion på borgerinitiativet

3.1. EØSU har profileret borgerinitiativet⁽²⁰⁾ på den årlige europæiske borgerinitiativdag og oprettet det europæiske borgerinitiativs helpdesk⁽²¹⁾, der bl.a. har leveret oversættelser af alle beskrivelser af borgerinitiativer inden for 3 arbejdsdage fra anmodningen, trykte publikationer og onlinepublikationer om borgerinitiativet og forskellige muligheder for at præsentere borgerinitiativerne på møder i EØSU's ad hoc-gruppe om det europæiske borgerinitiativ, på sektionsmøder og plenarforsamlinger⁽²²⁾.

3.2. EØSU vedtog den 13. juli 2016 en initiativudtalelse⁽²³⁾ med anbefalinger om at gøre borgerinitiativet mere effektivt, synligt og borgervenligt.

3.3. Konklusionerne af en undersøgelse foretaget af Europa-Parlamentet⁽²⁴⁾ blev i oktober 2015 medtaget i en beslutning⁽²⁵⁾, hvor Europa-Parlamentet formelt bad Kommissionen revidere forordningen om det europæiske borgerinitiativ og fremsatte en række kraftige anbefalinger til ændringer. Europa-Parlamentet udarbejdede ligeledes et udkast til initiativbetænkning i 2017⁽²⁶⁾ med forslag om ændringer af forordningen om det europæiske borgerinitiativ.

⁽¹⁷⁾ Følgende initiativer har været vellykkede: »Rent vand og sanitet er en menneskeret! Drikkevand er et offentlig gode, ikke en råvare!«, »Stop vivisektion«, »One of us« og »Indfør et forbud mod glyphosat og beskyt mennesker og miljø mod giftige pesticider«: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful?lg=da>.

⁽¹⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen om det europæiske borgerinitiativ »Indfør et forbud mod glyphosat og beskyt mennesker og miljø mod giftige pesticider« (C(2017) 8414 final). Kommissionen vedtog desuden den 1. februar 2018 et forslag til en revision af drikkevandsdirektivet som delvis reaktion på borgerinitiativet Right2Water.

⁽¹⁹⁾ Den europæiske borgerinitiativdag er en årlig konference arrangeret af EØSU. Partnerne i den europæiske borgerinitiativdag 2017 var Det Europæiske Regionsudvalg, kampagnen for det europæiske borgerinitiativ, European Citizens' Action Service, University of Liverpool, School of Law and Social Justice, Democracy International, Initiative and Referendum Institute Europe og People2power. Revisionen af borgerinitiativet blev bebudet af førstestæformanden Frans Timmermans ved åbningsmødet.

⁽²⁰⁾ Den første europæiske borgerinitiativdag fandt sted den 30. marts 2012, dagen før forordningen om europæiske borgerinitiativer trådte i kraft. Siden da har EØSU arrangeret dagen, der finder sted hvert år i april, seks gange. Den syvende udgave finder sted den 10. april 2018.

⁽²¹⁾ Yderligere oplysninger findes i EØSU-udgivelsen »Det europæiske borgerinitiativs helpdesk i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg«.

⁽²²⁾ Se fodnote 4.

⁽²³⁾ EØSU's initiativudtalelse om det europæiske borgerinitiativ (revision) (EUT C 389 af 21.10.2016, s. 35).

⁽²⁴⁾ Generaldirektoratet for Parlamentarisk Forskning: »Implementation of the European Citizens' Initiative. The experience of the first three years« (2015).

⁽²⁵⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 28. oktober 2015 om det europæiske borgerinitiativ (2014/2257(INI)). Ordfører: György Schöpflin: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0382+0+DOC+XML+V0//DA>.

⁽²⁶⁾ Udkast til betænkning — Revision af forordning (EU) nr. 211/2011 om borgerinitiativet (11.9.2017): <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/afco/draft-reports.html?ufolderComCode=AFCO&ufolderLegId=8&ufolderId=09289&linkedDocument=true&urefProcYear=&urefProcNum=&urefProcCode=>.

3.4. I marts 2015 udarbejdede Den Europæiske Ombudsmand i forlængelse af en initiativundersøgelse 11 retningslinjer for yderligere forbedringer af borgerinitiativet⁽²⁷⁾ og sendte i juli 2017 et åbent brev til Kommissionen for at gøre yderligere opmærksom på sagen⁽²⁸⁾.

3.5. I oktober 2015 vedtog Det Europæiske Regionsudvalg en udtalelse, der støtter en hurtig og gennemgribende revision af forordningen⁽²⁹⁾, og udvalget skal stemme om endnu en udtalelse på plenarforsamlingen i marts 2018.

3.6. Kommissionen offentliggjorde i april 2015 en statusrapport samt et svar på Europa-Parlamentets forslag i februar 2016, hvori den anerkendte de vanskeligheder, som borgere, der tager initiativ til og støtter et borgerinitiativ, oplever.

3.7. Initiativtagere har anfægtet en række af Kommissionens afgørelser om registrering af borgerinitiativer ved Domstolen⁽³⁰⁾ og klaget til Den Europæiske Ombudsmand⁽³¹⁾. Afgørelserne i disse sager kan have bidraget til presset om at ændre forordningen om det europæiske borgerinitiativ, navnlig for så vidt angår delvis registrering af et borgerinitiativ og Kommissionens forpligtelse til at forklare sin afgørelse.

4. EØSU's rolle og det europæiske borgerinitiativ

4.1. EØSU har i kraft af sin rolle som brobygger mellem EU-institutionerne og det organiserede civilsamfund lige fra starten deltaget i debatten om borgerinitiativet. Dette ses ved de hidtil vedtagne udtalelser⁽³²⁾, udvalgets opbakning til borgerinitiativet og nedsættelsen af en ad hoc-gruppe om overvågning af udviklingen og gennemførelsen af denne ret til at deltage i Unionens demokratiske liv⁽³³⁾.

4.2. EØSU vil fortsat være aktivt involveret i det flerinstitutionelle engagement i borgerinitiativprocessen og spille en rolle som både facilitator og institutionel vejleder. Blandt EØSU's initiativer og beføjelser kan nævnes følgende:

4.2.1. Den europæiske borgerinitiativdag, som EØSU arrangerer hvert år for at profilere borgerinitiativet, spiller en stor rolle, når det gælder om at sikre, at borgerinitiativet fortsat er højt placeret på EU's institutionelle dagsorden. Den europæiske borgerinitiativdag er en vigtig lejlighed til at skabe dialog mellem initiativtagerne, EU-institutionerne og andre interessenter, vurdere gennemførelsen og effektiviteten af borgerinitiativet, udveksle bedste praksis og lette netværks-samarbejdet mellem initiativtagere og andre interessenter og fungere som en platform for dialog mellem succesfulde borgerinitiativer. EØSU vil bygge videre på den europæiske borgerinitiativdag og udvide konferencens omfang og styrke dens rolle, f.eks. ved at lave en regelmæssig gennemgang af Kommissionens opfølgning på vellykkede borgerinitiativer. Den europæiske borgerinitiativdag arrangeres af en ad hoc-gruppe i samarbejde med relevante strategiske partnere.

4.2.2. Udarbejdelse af en praktisk vejledning, som nu foreligger i 3. udgave, der skal udbrede og fremme kendskabet til borgerinitiativet⁽³⁴⁾. Borgerinitiativet spiller endvidere en central rolle i en anden EØSU-publikation med titlen »Europæisk pas til aktivt medborgerskab«⁽³⁵⁾ (findes i en trykt version og i en HTML-version⁽³⁶⁾), der har til formål at informere EU-borgerne om deres rettigheder og stimulere et tværnationalt deltagelsesdemokrati.

⁽²⁷⁾ Sag OI/9/2013/TN indledt den 18.12.2013 og afgørelse af 4.3.2015: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/it/59205/html.bookmark>.

⁽²⁸⁾ Sag SI/6/2017/KR, brev af 11.7.2017: <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81311/html.bookmark>.

⁽²⁹⁾ Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse om det europæiske borgerinitiativ (EUT C 423 af 17.12.2015, s. 1).

⁽³⁰⁾ Især Rettens dom af 3. februar 2017 i sag T-646/13 (Minority SafePack) og 10. maj 2017 i sag T-754/14 (Stop TTIP) samt Domstolens dom af 12. september 2017 i sag C-589/15 P (En million underskrifter for et solidarisk Europa), hvor sagsøgerne fik medhold.

⁽³¹⁾ Afgørelse i sag 1086/2017/PMC af 4. oktober 2017 (Mum, Dad & Kids), sag 1609/2016/JAS af 18. april 2017 (Stop Vivisection), klage 402/2014/PMC (fortrolig) af 3. marts 2015 og klage 2071/2013/EIS af 12. december 2014 (Stop Vivisection).

⁽³²⁾ EØSU's udtalelse om gennemførelse af Lissabontraktaten: deltagelsesdemokrati og borgerinitiativ (artikel 11) (EUT C 354 af 28.12.2010, s. 59).
EØSU's udtalelse om borgerinitiativer (EUT C 44 af 11.2.2011, s. 182).

EØSU's initiativudtalelse om det europæiske borgerinitiativ (revision) (EUT C 389 af 21.10.2016).

⁽³³⁾ EØSU's ad hoc-gruppe om det europæiske borgerinitiativ blev nedsat i oktober 2013 med henblik på at yde politisk vejledning om borgerinitiativet og overvåge udviklingen på området.

⁽³⁴⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-566-da-n.pdf>.

⁽³⁵⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-149-da-n.pdf>.

⁽³⁶⁾ <http://www.eesc.europa.eu/eptac/en>.

4.2.3. Indbydelse af initiativtagere, hvis initiativer hører under udvalgets politikområder, så de kan fremlægge dem i EØSU⁽³⁷⁾. Herved giver EØSU initiativtagerne en platform, hvor de kan komme i kontakt med repræsentanter for civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter, og EØSU er således med til at profilere borgerinitiativet som et demokratisk værktøj, samtidig med at det fortsat forholder sig neutralt til det pågældende politiske spørgsmål.

4.2.4. EØSU kan altid afgive en initiativudtalelse om genstanden for et vellykket borgerinitiativ, hvis det hører under udvalgets arbejdsområde.

4.2.5. EØSU-repræsentanter bør deltage i alle Europa-Parlamentets offentlige høringer om vellykkede initiativer og dermed bidrage til den interinstitutionelle analyse og undersøgelse af, hvordan der skal reageres på et vellykket borgerinitiativ. EØSU bør pr. automatik indbydes til at deltage i den offentlige høring⁽³⁸⁾. EØSU's holdning vil tage udgangspunkt i drøftelserne fra plenarforsamlinger, som initiativtagerne indbydes til.

4.2.6. EØSU bifalder onlinesamarbejdsplatformen og ønsker at blive inddraget i og informeret om dens udvikling. EØSU mener desuden, at det er vigtigt, at brugerne af platformen har et godt kendskab til de borgerinitiativtjenester, som EØSU tilbyder initiativtagere.

4.2.7. EØSU vil fortsætte med at arbejde for et stærkere og mere effektivt borgerinitiativ og skabe opmærksomhed på nationalt og lokalt plan, f.eks. ved hjælp af sine egne »going local«-initiativer.

5. Bemærkninger vedrørende ændringer af forordningen

5.1. Borgerinitiativet skulle være klart, enkelt og brugervenligt. Imidlertid har mange initiativtagere, repræsentanter for civilsamfundsorganisationer⁽³⁹⁾, akademiske kommentatorer⁽⁴⁰⁾ og institutionelle aktører meldt om betydelige tekniske og juridiske problemer i forbindelse med borgerinitiativet. EØSU bifalder Kommissionens forslag om en reform af forordningen med henblik på at håndtere de mere komplekse institutionelle, juridiske og organisatoriske spørgsmål og fremme dialogen mellem borgere og institutioner. Dette vil igen øge de debatter på tværs af EU, som borgerinitiativprocessen er med til at skabe, uanset om et borgerinitiativ opnår en million underskrifter eller ej.

5.2. EØSU gentager sin fulde opbakning til borgerinitiativet. EØSU mener, at en korrekt og fuldstændig gennemførelse af borgerinitiativet kunne være med til at bygge bro over kløften mellem EU's borgere og institutioner og forbedre borgernes inddragelse i EU's demokratiske proces væsentligt. Det er ligeledes et vigtigt skridt i den videre udvikling af deltagelsesdemokratiet i EU.

5.3. EØSU anerkender den store interinstitutionelle støtte til borgerinitiativet og bifalder Europa-Parlamentets, Det Europæiske Regionsudvalgs og Den Europæiske Ombudsmands forslag til ændringer. De enkelte institutioner spiller en vigtig rolle under og efter borgerinitiativkampagnerne, når det gælder om at yde støtte og skabe muligheder for dialog mellem institutionerne og initiativtagerne.

5.4. EØSU anbefaler, at de enkelte medlemsstater opretter kontaktpunkter med henblik på at informere og bistå initiativtagerne i forbindelse med tekniske og kampagnerelaterede spørgsmål samt spørgsmål vedrørende borgerinitiativet og aktivt fremme borgerinitiativet på nationalt og lokalt plan.

5.5. Med henblik på at forenkle og gøre borgerinitiativet mere effektivt fremsætter EØSU følgende forslag til revision af forordningen:

⁽³⁷⁾ Se fodnote 4.

⁽³⁸⁾ Den 2. februar 2014 sendte den daværende formand for EØSU Henri Malosse en officiel skrivelse til den daværende formand for Europa-Parlamentet Martin Schulz, hvor han udtrykte EØSU's interesse i at blive regelmæssigt indbudt til de offentlige høringer om vellykkede borgerinitiativer.

⁽³⁹⁾ C. Berg, J. Tomson, *An ECI that works! Learning from the first two years of the European Citizens' Initiative* (2014): <http://ecithatworks.org/>.

⁽⁴⁰⁾ Nylige artikler omfatter: Organ: »EU Citizen Participation, openness and the European Citizens Initiative: the TTIP legacy«, 54 CMLRev s. 1713–1748 (2017), Karatzia: »The European Citizens Initiative and the EU institutional balance: On realism and the possibilities of affecting EU lawmaking«, 54 CML Rev., s. 177–208 (2017) og Vogiatzis: »Between discretion and control: Reflections on the institutional position of the Commission within the European citizens' initiative process«, *European Law Journal*, 23, s. 250-271 (2017).

5.5.1. Rollerne som institutionel vejleder⁽⁴¹⁾ for initiativtagerne og beslutningstager i registreringsprocessen bør adskilles. Dette er afgørende for at kunne løse en potentiel interessekonflikt i Kommissionen og for at fremme en fuldstændig og effektiv gennemførelse af borgerinitiativet. EØSU ville være et naturligt valg til rollen som institutionel vejleder.

5.5.2. Der bør være flere muligheder for dialog med initiativtagere, både under og efter kampagnen, med det formål at skabe politisk opmærksomhed om borgerinitiativkampagnerne. Det er med tanke på dette mål EØSU's håb, at alle EU-institutionerne kommer til at tage lige stor del i at skabe muligheder, hvor initiativtagerne kan fremlægge og debattere deres initiativer efter EØSU's model med at indbyde initiativtagerne til forskellige debatter i gruppen om europæiske borgerinitiativer, i sektionsmøder og på plenarforsamlinger. Europa-Parlamentets plenarhøringer er vigtige for disse dialogmuligheder.

5.5.3. Der bør være garanti for en passende opfølgning på vellykkede initiativer. Under hensyntagen til Kommissionens initiativret opfordrer EØSU Kommissionen til at være indstillet på at udarbejde et lovforslag inden for 12 måneder efter, at kampagnen er afsluttet, eller til at fremlægge en fyldestgørende begrundelse for en eventuel afgørelse om ikke at fremsætte et forslag.

5.5.4. I tillæg til Europa-Parlamentets høringer og Kommissionens møde med initiativtagerne bør Kommissionen etablere tættere bånd til initiativtagerne. Initiativtagerne bør med henblik herpå inddrages i de aktiviteter, der finder sted i forbindelse med emnet for et vellykket borgerinitiativ, efter at Kommissionen har fremlagt sin indledende vurdering.

5.5.5. For at sikre den rette fordeling af opgaver og beføjelser bakker EØSU op om den holdning, som civilsamfundet udtrykte under en EØSU-høring — nemlig at Europa-Parlamentet fortsat bør være enarrangør af offentlige høringer om vellykkede borgerinitiativer.

5.5.6. Der bør angives detaljerede og klare begrundelser for alle Kommissionens afgørelser om afslag på registrering af et initiativ, det være sig et helt eller delvist afslag.

5.5.7. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om muligheden for delvis registrering. For at sikre klare og enkle procedurer og kriterier for registrering af et borgerinitiativ bør der imidlertid fortsat træffes en samlet afgørelse om registrering. Kommissionen kunne rådgive initiativtagerne om retsgrundlaget for deres forslag inden fremsendelsen og foreslå mulige løsninger for at undgå afvisning.

5.5.8. EØSU følger debatten om at sænke aldersgrænsen for at kunne støtte og deltage i et borgerinitiativ. EØSU er klar over, at denne problemstilling rejser en lang række spørgsmål, men anerkender samtidig behovet for yderligere drøftelser.

5.5.9. Det er vigtigt at tidshorizonten for revisionen af det europæiske borgerinitiativ forbliver tre år pga. borgerinitiativets betydning for demokratiet i EU og initiativets nylige indførelse, og fordi det tager forholdsvis lang tid at gennemføre de ændringer, der udspringer af den nuværende revision af lovgivningen.

5.5.10. Procedurene for at oplyse borgerne om og øge deres kendskab til borgerinitiativet bør styrkes. Dette bør først og fremmest ske ved hjælp af ad hoc-kampagner, som Kommissionen og medlemsstaterne promoverer. I denne forbindelse foreslår EØSU endvidere, at initiativtagergruppen får mulighed for at orientere interesserede underskrivere om den udvikling og de resultater, der er opnået gennem kampagnen (forudsat at de har givet tilladelse hertil). Tilsvarende gælder det for Kommissionen, at den bør blive bedre til at oplyse om opfølgningen på vellykkede initiativer og i første række informere initiativtagergruppen.

5.5.11. EØSU glæder sig over, at Kommissionen anerkender behovet for den oversættelsestjeneste, som EØSU har ydet siden 2015. Oversættelsestjenesten bør også omfatte oversættelse af bilagene til et borgerinitiativ⁽⁴²⁾. Dette er vigtigt for at fremme offentlighedens forståelse af de pågældende initiativer.

5.5.12. Nye metoder bør undersøges, for så vidt angår onlineindsamling af underskrifter via de sociale og digitale medier for at nå ud til et endnu større publikum.

Bruxelles, den 14. marts 2018.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴¹⁾ Se punkt 1.2 og 4.3.2 i EØSU's udtalelse om borgerinitiativer (EUT C 44 af 11.2.2011, s. 182).

⁽⁴²⁾ Bilagenes betydning drøftes i punkt 47-58 i Izsák og Dabis mod Kommissionen (Sag T-529/13).